

VOORONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet wijzigt het decreet van 18 juli 2003 met het oog op de organisatie van de uitrol en het beheer van digitale watermeters in Vlaanderen, alsook van het beheer en de verwerking van de data die in het kader van deze uitrol verzameld worden. In tweede orde regelt dit ontwerp van decreet eveneens het beheer en de verwerking van de overige data die in het kader van de in dit ontwerpdecreet omschreven activiteiten verzameld worden.

Uitrol van de digitale watermeter

Vooreerst voegt dit ontwerp van decreet de verplichting toe voor de exploitanten om, uiterlijk tegen 2030, overal waar dit technisch mogelijk is aftakkingen uit te rusten met een digitale watermeter. Dit ontwerp van decreet bepaalt hierbij onder meer de minimale functionaliteiten waarover elke digitale watermeter moet beschikken. Deze minimale functionaliteiten betreffen onder meer het registreren van het verbruik, het verwittigen van de abonnee bij vermoeden van een lek en het detecteren van terugstroom vanuit het huishoudelijk leidingnet naar het openbare waterdistributienetwerk.

Het ontwerp van decreet bepaalt dat de exploitanten, in het belang van de abonnee voor de invulling van deze nieuwe verplichtingen betreffende digitale watermeters, maximaal afstemmen met de distributienetbeheerder voor elektriciteit en gas, aangeduid voor het desbetreffende gebied.

Verder krijgt de Vlaamse Regering met dit ontwerp van decreet het mandaat nadere regels op te leggen omtrent de timing en de prioritering voor de plaatsing en de financiering van een digitale watermeter, en met betrekking tot de functionaliteiten van de digitale watermeter.

Gegevensverwerking en gegevensbeheer

Dit ontwerp van decreet bepaalt ook de verantwoordelijkheden en taken van de exploitanten met betrekking tot het beheren, verwerken, beveiligen en bewaren, en met betrekking tot de waarachtigheid en nauwkeurigheid, van de technische gegevens, de relationele gegevens en de meetgegevens afkomstig uit de activiteiten in het kader van de uitrol van de digitale watermeter en de overige in de dit ontwerpdecreet aangehaalde activiteiten, waarbij het ontwerp van decreet limitatief opsomt voor welke doeleinden de verwerking en het beheer geoorloofd zijn.

Het ontwerp van decreet bepaalt hierbij eveneens de taken en verantwoordelijkheden van de overheden, instellingen en rechtspersonen omtrent de gegevens waartoe zij via de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk toegang hebben.

Bijkomende bepalingen zijn toegevoegd die erop gericht zijn te garanderen dat de abonnee en in voorkomend geval de betrokkene voldoende geïnformeerd en geadviseerd worden over de met dit ontwerp van decreet beschreven verwerking van persoonsgegevens, waarbij de Vlaamse Regering het mandaat krijgt om nadere procedures en modaliteiten te bepalen om de transparantie ten aanzien van de betrokkenen te garanderen en misbruik van gegevens zoveel mogelijk te voorkomen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Dit ontwerp van decreet heeft een tweeledige doelstelling: enerzijds de organisatie van de uitrol en het beheer van digitale watermeters in Vlaanderen, anderzijds de organisatie van het beheer en de verwerking van de gegevens die in het kader van de in het decreet opgenomen activiteiten verzameld worden.
2. De uitrol en het beheer van de digitale watermeter komt tegemoet aan het Zevende Milieuactieprogramma, het algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2020, dat er in het bijzonder naar gestreefd moet worden om te evolueren naar een efficiënter gebruik van onze watervoorraden. Er is ook aansluiting bij de doelstellingen van de Kaderrichtlijn water (EU) 2000/60 en de Drinkwaterrichtlijn (EU) 98/83.
3. De verplichtingen inzake de organisatie van het beheer en de verwerking van gegevens zijn vervat in Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).
4. Het Vlaams Regeerakkoord (2019-2024) schrijft expliciet voor om op basis van de lopende proefprojecten een slimme watermeter uit te rollen.

We leggen de nadruk op waterbesparing, slim watergebruik, het sluiten van waterkringlopen en op gebruik van alternatieve waterbronnen. We voorzien actieve begeleiding en ondersteuning van bedrijven; voor burgers krijgen de drinkwaterbedrijven daar een centrale rol in met resultaatsverbintenissen. Op basis van de lopende proefprojecten rollen we een slimme watermeter uit die ook aan lekdetectie doet en zich automatisch in veiligheid kan stellen om grote lekken te vermijden; daarbij streven we naar maximale afstemming met de slimme energiemeters.

5. De beleidsnota Omgeving (2019-2024) herhaalt deze opdracht en kadert deze in OD 3. *Opvolgen betaalbaarheid van de waterfactuur.*

We helpen burgers hun waterfactuur te verlagen door hen te stimuleren en te helpen om water te besparen. We geven de drinkwaterbedrijven daar een centrale rol in met resultaatverbintenissen. Op basis van de lopende proefprojecten rollen we een slimme watermeter uit die ook aan lekdetectie doet en zich automatisch in veiligheid kan stellen om grote lekken te vermijden. Hierbij streven we naar maximale afstemming met de digitale energiemeters.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

6. Drinkwater is een schaars goed. Onder invloed van de klimaatopwarming en de toegenomen frequentie en duur van periodes van droogte die door de klimaatverandering verwacht worden, komen onze watervoorraden onder een verhoogde druk te staan en stijgt de watervraag. Hierdoor is het meer dan ooit nodig om rationeel met drinkwater om te springen.
7. Ook voor de betaalbaarheid van de waterfactuur is spaarzaamheid belangrijk. Zowel voor huishoudelijke als niet-huishoudelijke abonnees geldt dat de integrale waterfactuur onnodig hoog wordt indien de abonnee niet tijdig detecteert of er een waterlek is. Uit het rapport 'statistieken algemeen waterverkoopreglement', dat de VMM jaarlijks publiceert, blijkt dat in 2019 4.062 abonnees (3.618 abonnees zonder ondernemingsnummer en 444 abonnees met ondernemingsnummer) een aanvraag tot minnelijke schikking voor abnormaal hoog verbruik hebben ingediend, waarmee voor abonnees met een abnormaal hoog verbruik als gevolg van een verborgen lek een deel van de waterfactuur kwijtgescholden wordt.
8. Naast de beschikbaarheid en betaalbaarheid is ook de kwaliteit van drinkwater van groot belang. Om die kwaliteit te kunnen garanderen is het noodzakelijk om terugstroom te vermijden van mogelijk vervuild water uit de binneninstallatie of installatie voor tweedecircuitwater naar het openbaar waterdistributienetwerk. Bij dergelijke terugstroom bestaat immers het risico dat de waterkwaliteit in aanzienlijke delen van het net in het gedrang komt. In de periode 2016-2019 deden zich in totaal zo'n 20 calamiteiten voor waarbij in totaal 20802 abonnees geïmpacteerd werden.
9. Een analoge watermeter beschikt uitsluitend over de mogelijkheid om een verbruikt volume water op mechanische wijze te registreren. Een analoge watermeter beschikt niet over de noodzakelijke functionaliteiten die alarmen bij hetzij een vermoeden van een lek of abnormaal hoog verbruik, hetzij terugstroom, mogelijk maken.
10. De datastromen die een digitale watermeter met zich meebrengt moeten, net als alle andere datastromen die in het kader van dit decreet ontstaan, conform de regelgeving beheerd en verwerkt worden.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

11. Net zoals dit het geval is bij andere sectoren neemt de digitalisering ook in de watersector toe. Door de inzet van innovatieve technieken wordt het meer en meer mogelijk dat de exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk van op afstand de waterlevering aan zijn abonnee kan opvolgen. In de praktijk komt het erop neer dat de aftakking op het openbaar waterdistributienetwerk wordt uitgerust met een digitale watermeter, met sensoren, etc.. Artikel 4 biedt de exploitant een rechtsgrond om de aftakking uit te rusten met onderdelen die een aantal relevante functionaliteiten in het kader van deze digitalisering mogelijk maken.
12. Een digitale watermeter is één van de onderdelen die in het kader van de digitalisering binnen de watersector in de aftakking geplaatst kan worden en kan uitgerust worden met

de functionaliteiten noodzakelijk voor een betere opvolging van het waterverbruik, een tijdige detectie van lekverliezen en de preventie van terugstroming.

Drie exploitanten namen reeds zelf het initiatief om - na positieve proefprojecten - de digitale watermeter uit te rollen. Het betreft Water-link, IWVA en AGSO Knokke-Heist. Ondertussen hebben ook de overige exploitanten proefprojecten opgestart. Rekening houdende met de voordelen van een digitale watermeter en de wenselijkheid om de dienstverlening t.a.v. de abonnee maximaal te harmoniseren, is een decretaal kader voor de uitrol van de digitale watermeter op Vlaams niveau wenselijk.

Zowel een bepaling rond de uiterste timing waarop alle aftakkingen moeten voorzien zijn van een digitale watermeter als bepalingen omtrent noodzakelijke functionaliteiten waaraan de digitale watermeters in Vlaanderen moeten voldoen, worden dan ook opgenomen.

Deze functionaliteiten zijn:

- 1° kan het volume van het geleverde water meten en registreren;
- 2° kan op afstand in één of twee richtingen communiceren met de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk;
- 3° maakt het mogelijk de abonnee en de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk te verwittigen bij een vermoeden van een lek in het huishoudelijk leidingnet;
- 4° maakt het mogelijk de abonnee en de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk te verwittigen bij een vermoeden van een breuk in het huishoudelijk leidingnet;
- 5° het detecteren van een terugstroom vanuit het huishoudelijk leidingnet ten gevolge van een niet of slecht werkende terugslagklep en het verwittigen van de abonnee en/of de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk daarvan.

Deze functionaliteiten worden met dit ontwerp van decreet verplicht omdat ze onontbeerlijk zijn voor het realiseren van de hierboven beschreven doelstellingen – de opvolging van het geleverde water, het detecteren van lekken, breuken en terugstroom, en het communiceren hierover met de exploitant en/of abonnee.

Het op afstand instellen van het debiet en het op afstand verlenen en onderbreken van de toegang tot het openbaar waterdistributienetwerk worden hier niét opgenomen als noodzakelijke functionaliteiten.

Dit omdat er is gekozen voor een flexibele benadering die de exploitanten toelaat zelf om vanuit kosten-baten oogpunt te beslissen een aftakking al dan niet met deze functionaliteiten uit te rusten.

Conform de verplichte functionaliteiten van de digitale meter zal de abonnee steeds gealarmeerd worden bij het vermoeden van lekken of breuken in zijn binneninstallatie. De abonnee wordt via deze weg gesensibiliseerd om actie te ondernemen waarbij in eerste instantie opgeroepen wordt om te verifiëren of er effectief sprake is van een lek. Een plots hoger verbruik is niet steeds het gevolg van een lek of een breuk, en het automatisch begrenzen of afsluiten van de watertoevoer kan dan ook ongewenst zijn.

13. Het nieuw “Hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens” in het ontwerp van decreet bepaalt de verantwoordelijkheden en taken van de exploitanten met betrekking tot de in het ontwerp vastgelegde gegevens.

Die taken en verantwoordelijkheden hebben ruim gesteld betrekking op:

- beheren, verwerken, beveiligen en bewaren,-
- waarachtigheid en nauwkeurigheid,

van de technische gegevens, de relationele gegevens en de meetgegevens afkomstig uit de activiteiten in het kader van de uitrol van de digitale meter alsook van de overige in de dit ontwerpdecreet aangehaalde activiteiten. Het ontwerp van decreet somt limitatief op voor welke doeleinden de verwerking en het beheer geoorloofd zijn.

Het ontwerp van decreet brengt de gegevensbescherming inzake de in het kader van dit decreet verzamelde persoonsgegevens hiermee op het noodzakelijke niveau, conform de algemene verordening gegevensbescherming.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact

14. Het decreet en zijn uitvoeringsbesluiten leggen een focus op kwetsbare doelgroepen o.a. via het sociaal tarief en de sociale openbare dienstverplichtingen. De met dit ontwerp van decreet voorziene uitrol van digitale watermeters deelt deze focus. De voordelen die de digitale watermeter biedt onder meer op het vlak van duurzaam waterverbruik, het voorkomen van lekverlies en waterschade, het voorkomen van potentieel erg hoge facturen die van een abnormaal hoog waterverbruik het gevolg kunnen zijn, gelden bij uitstek voor mensen in armoede. Ook op het vlak van administratieve opvolging van de waterlevering biedt de digitale watermeter voordelen zoals bv. via de automatische meterstandopname, het tussentijds kunnen aanrekenen van het reële verbruik, etc.
15. De exploitant krijgt via dit ontwerp van decreet een duidelijke rechtsgrond om de aftakking uit te rusten met onderdelen waardoor een opvolging van zowel het verbruik van de abonnee als van de kwaliteit van het geleverde water, vergemakkelijkt wordt en problemen (lekken, kwaliteitsproblemen) sneller o.a. in het belang van de abonnee en de gebruikers kunnen worden aangepakt. De functionaliteiten die specifiek aan de digitale watermeter worden opgelegd, zullen dan ook positief bijdragen aan de dienstverlening en het serviceniveau verhogen. Zowel de digitale watermeter als bijkomende functionaliteiten van de aftakking breiden het instrumentarium van de exploitant voor het beheer en de sturing van het openbaar waterdistributienetwerk uit en verhogen de responscapaciteit van de exploitant bij calamiteiten (leidingbreuken, bezoedelingen van het net ,etc.) en de aanpak van lekverliezen. Beide zorgen indirect voor een maatschappelijk voordeel.
16. Het ontwerp van decreet voorziet in een duidelijk kader voor het beheer en de verwerking van alle persoonsgegevens waarover een exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk beschikt. Het verzekert dat de verwerking en het beheer van persoonsgegevens gebeurt in lijn met de algemene verordening gegevensbescherming en zorgt dus voor een betere bescherming van de privacy van de abonnees en overige gebruikers.

Budgettaire impact

17. Het ontwerp van decreet heeft geen impact op de begroting van de Vlaamse overheid. De organisatie van de openbare watervoorziening is volledig kostendekkend waarbij de kosten gerecupereerd worden van de abonnee via het drinkwatertarief en een aantal éénmalige tarieven waarmee specifieke kosten doorgerekend worden aan de abonnee. De regulering van het drinkwatertarief is nader vastgelegd in artikel 2.5.2.3.2. van het decreet van 18 juli 2003 en het er uitvoering aan gevende besluit van de Vlaamse Regering houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur van 5 februari 2016.

Aan de Vlaamse Regering wordt het mandaat gegeven om omtrent de financiering van de uitrol van de digitale watermeter nadere regels vast te leggen.

Bestuurlijke impact

18. Het ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact.

Implementatie

19. De uitrol van de digitale watermeters wordt met dit ontwerp van decreet de verantwoordelijkheid van de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk. Voor zover technisch mogelijk plaatsen de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk uiterlijk op 31 december 2030 een digitale watermeter in alle aftakkingen. Er wordt verwacht dat uiterlijk in 2024 alle exploitanten kunnen starten met de structurele uitrol van de digitale watermeter.

Met dit ontwerp van decreet wordt aan de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk eveneens opgedragen maximaal af te stemmen met de distributienetbeheerder voor elektriciteit en gas, aangeduid voor het desbetreffende gebied. Minstens zal de exploitant tegen uiterlijk 2022 onderzoeken hoe de datacommunicatie van de meetgegevens en technische gegevens afkomstig van een digitale watermeter kan gealigneerd worden op de datacommunicatie van de meetgegevens en technische gegevens afkomstig van de digitale energiemeter, zoals omschreven in het Energiedecreet.

De Vlaamse Regering kan op basis van voorliggend ontwerp van decreet nadere regels omtrent de timing en de prioritering voor de plaatsing, de financiering van de digitale watermeter en nadere regels met betrekking tot de functionaliteiten van de digitale watermeter vastleggen of deze aanvullen.

20. Met de toevoeging van een nieuw "Hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens" worden met dit ontwerp van decreet de verantwoordelijkheden en taken van de exploitanten bepaald met betrekking tot het beheren, verwerken, beveiligen en bewaren, en met betrekking tot de waarachtigheid en nauwkeurigheid, van de technische gegevens, de relationele gegevens en de meetgegevens afkomstig uit de activiteiten in het kader van de uitrol van de digitale meter alsook van de overige in de dit ontwerpdecreet aangehaalde activiteiten, waarbij het ontwerp van decreet limitatief opsomt voor welke doeleinden de verwerking en het beheer geoorloofd zijn.

Het ontwerp van decreet bepaalt naast de taken en verantwoordelijkheden van de exploitanten eveneens de taken en verantwoordelijkheden van de overheden, instellingen

en rechtspersonen omtrent de gegevens waartoe zij via de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk toegang hebben.

Bijkomende bepalingen zijn toegevoegd die erop gericht zijn te garanderen dat de abonnee en in voorkomend geval de betrokkene voldoende geïnformeerd en geadviseerd worden over de met dit ontwerp van decreet beschreven verwerking van persoonsgegevens.

Het voorliggende ontwerp van decreet geeft hierbij het mandaat aan de Vlaamse Regering om nadere procedures en modaliteiten te bepalen om de transparantie ten aanzien van de betrokkenen te garanderen en misbruik van gegevens zoveel mogelijk te voorkomen.

C. Totstandkomingsprocedure

21. Advies IF

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

22. Dit decreet betreft een gewestaangelegenheid.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

23. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Artikel 2

24. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Artikel 3.

25. Dit artikel wijzigt een definitie en voegt ook enkele nieuwe definities in in artikel 2.1.2 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018:

- Punt 1 voegt nieuwe definities toe van:
 - o De algemene verordening gegevensbescherming: voor dit begrip wordt verwezen naar verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (“algemene verordening gegevensbescherming” of “AVG”);
 - o Een analoge watermeter: een analoge watermeter wordt hierbij gedefinieerd als een watermeter die geen digitale watermeter is;
 - o Betrokkene: voor dit begrip wordt verwezen naar de definitie van betrokkene, vermeld in artikel 4, 1) van de algemene verordening gegevensbescherming.
- Punt 2 voegt de definitie van ‘digitale watermeter’ toe. Een digitale watermeter wordt hierbij gedefinieerd als een watermeter die uitgerust is met een éénrichtingscommunicatiemiddel dat ervoor zorgt dat de gegevens niet alleen lokaal, maar ook op afstand uitgelezen kunnen worden of met een tweerichtingscommunicatiemiddel dat ervoor zorgt dat de gegevens niet alleen lokaal, maar ook op afstand uitgelezen kunnen worden en die in staat is gegevens lokaal of van op afstand te ontvangen.

- Punt 3 voegt de definitie van 'meetgegevens' toe. Meetgegevens worden hierbij gedefinieerd als gegevens die verkregen worden door of gebaseerd zijn op een telling of meting door middel van een watermeter.
- Punt 4 voegt de definitie van 'persoonsgegevens' toe. Persoonsgegevens worden hierbij gedefinieerd als de persoonsgegevens vermeld in artikel 4, 1) van de algemene verordening gegevensbescherming.
- Punt 5 voegt de definitie van 'relationele gegevens' toe. Relationele gegevens worden hierbij gedefinieerd als gegevens die betrekking hebben op de relatie tussen de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk en de abonnee of de betrokkene.
- Punt 6 voegt de definitie van 'technische gegevens' toe. Technische gegevens worden hierbij gedefinieerd als gegevens en specificaties van technische aard die geen meetgegevens of relationele gegevens zijn;
- Punt 7 voegt definitie toe van:
 - o Verwerker: voor dit begrip wordt verwezen naar de definitie van verwerker, vermeld in artikel 4, 8) van de algemene verordening gegevensbescherming;
 - o Verwerkingsverantwoordelijke: voor dit begrip wordt verwezen naar de definitie van verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7) van de algemene verordening gegevensbescherming.
- Punt 8 verruimt de huidige definitie van een 'watermeter' zodat zowel analoge als digitale watermeters onder de algemene definitie van een watermeter vallen.

Artikel 4

26. Dit artikel voegt twee paragrafen toe aan artikel 2.2.2 van hetzelfde decreet.
27. Punt 1 voegt een paragraaf 1/1 in, waarmee aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk de mogelijkheid gegeven wordt zelf te beslissen met welke functionaliteiten de aftakking uitgerust wordt. Mogelijke functionaliteiten zijn:
- a. het op afstand opvolgen van het waterverbruik en het verwittigen van de abonnee en/of de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bij afwijkend waterverbruik of terugstroom vanuit de binneninstallatie;
 - b. het op afstand opvolgen en instellen van het debiet en het op afstand verlenen en onderbreken van de toegang tot het openbaar waterdistributienetwerk;
 - c. het meten van de omgevingstemperatuur op de plaats waar de watermeter zich bevindt en het verwittigen van de abonnee en/of de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bij het bestaan van een risico op bevriezing van de leidingen;
 - d. het toezicht houden op de kwaliteit van het geleverde drinkwater;
 - e. het meten van de druk van het drinkwater op het afleverpunt.

Met deze bepaling wordt beoogd om aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk voldoende flexibiliteit te gunnen inzake de keuze van functionaliteiten, zodat de dienstverlening afgestemd kan worden op de karakteristieken van de aftakking, zowel als op de behoeften van de abonnee.

In hetzelfde punt wordt bepaald dat de functionaliteiten van de onderdelen van de aftakking verplicht zijn te aanvaarden door de abonnee. Er is met andere woorden voor gekozen de keuze van de functionaliteiten bij de exploitant te leggen, niet bij de abonnee. Dit is van belang om de effectiviteit van investering te verzekeren. In geval van de digitale watermeter is het bv. van belang dat alle abonnees effectief aanvaarden dat meterstanden automatisch worden uitgelezen.

De abonnee draagt echter de kosten voor de plaatsing van een aftakking. Het is daarom van belang dat de exploitant, gemotiveerd vanuit de operationele taakstelling inzake waterlevering, een keuze maakt voor de opbouw van de aftakking.

In hetzelfde punt wordt daarom aan de Vlaamse Regering het mandaat gegeven nadere regels te bepalen met betrekking tot de aftakking. Het betreft nadere regels omtrent de opbouw, de onderdelen en de functionaliteiten van de aftakking als ook nadere regels rond de kostenaanrekening aan de klant .

28. Punt 2 voegt een paragraaf 2/1 in, waarmee 31 december 2030 wordt aangeduid als de uiterlijke datum waarop de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk digitale watermeters geplaatst moeten hebben in alle aftakkingen waar het technisch mogelijk is.

In hetzelfde punt worden de minimale functionaliteiten van de digitale watermeter bepaald. Dit zijn met andere woorden de functionaliteiten waarmee iedere aftakking uitgerust moet worden. Deze functionaliteiten zijn:

- Het meten en registreren van het volume van het geleverde water en het ter beschikking stellen van de meetdate aan de abonnee
- het op afstand in één of twee richtingen communiceren met de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk;
- het verwittigen van de abonnee en de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bij een vermoeden van een lek in het huishoudelijk leidingnet;
- het verwittigen van de abonnee en de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bij een vermoeden van een breuk in het huishoudelijk leidingnet;
- het detecteren van een terugstroom vanuit het huishoudelijk leidingnet ten gevolge van een niet of slecht werkende terugslagklep en het verwittigen van de abonnee en/of de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk.

Aan de Vlaamse Regering wordt het mandaat gegeven nadere regels te bepalen omtrent de timing en de prioritering voor de plaatsing en de financiering van een digitale watermeter en nadere regels met betrekking tot de functionaliteiten van de digitale watermeter vastleggen of deze aan te vullen. Dit mandaat is wenselijk om flexibel te kunnen inspelen op de technologische ontwikkelingen, opportuniteiten op vlak van synergie vlot te kunnen benutten en tevens te kunnen beslissen over een eventuele versnelde uitrol van de digitale watermeter.

In hetzelfde punt wordt aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk de opdracht gegeven de invulling van zijn verplichtingen onder deze paragraaf maximaal af te stemmen met de distributienetbeheerder voor elektriciteit en gas, aangeduid voor het desbetreffende gebied. Minstens zal de exploitant tegen uiterlijk 31/12/2022 moeten onderzoeken hoe de datacommunicatie van de meetgegevens en technische gegevens afkomstig van een digitale watermeter kan gealigneerd worden op de datacommunicatie van de meetgegevens en technische gegevens afkomstig van de digitale energiemeter, zoals omschreven in Titel IV, hoofdstuk I, afdeling IX, artikel 4.1.22/2 tot artikel 4.1.22/13 van het Energiedecreet. Deze opdracht is gekoppeld aan de recente beslissing omtrent de versnelde uitrol van de digitale energiemeter.

Artikel 5

29. Dit artikel voegt aan titel II van hetzelfde decreet een hoofdstuk 'Hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens' toe.

Met de toevoeging van dit hoofdstuk beoogt dit ontwerp van decreet om de datastromen die het gevolg zijn van zowel de met dit wijzigingsdecreet tot stand gebrachte activiteiten als de in het kader van het te wijzigen decreet reeds bestaande activiteiten in lijn te brengen met de verplichtingen inzake de organisatie van het beheer en de verwerking van gegevens die zijn vervat in Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming). Door uitvoering te geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten beschikt de exploitant inderdaad over verschillende persoonsgegevens. Het is aangewezen om nadere regels voor de verwerking en beheer van de totaliteit aan persoonsgegevens vast te leggen.

Artikel 6

30. Dit artikel voegt aan het nieuwe 'hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens', titel II van hetzelfde decreet, een artikel 2.7.1 toe.

Het artikel 2.7.1, §1 bepaalt dat de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk instaan voor het beheren, verwerken, beveiligen en bewaren, en voor de waarachtigheid en nauwkeurigheid van de technische gegevens, de relationele gegevens en de meetgegevens afkomstig uit volgende activiteiten:

- de opvang, behandeling en afvoer van tweedecircuitwater en het leidingnet voor tweedecircuitwater en de inspectie van deze leidingnetten en systemen, vermeld in artikel 2.2.1 van hetzelfde decreet;
- de controles van het water aan de kranen, die gewoonlijk worden aangewend voor water bestemd voor menselijke consumptie door de gebruiker, van het huishoudelijk leidingnet, van de aftakking, van de watermeter en van de aansluiting, vermeld in artikel 2.4.1, §1 van hetzelfde decreet;
- de inventarisatie-, controle- en onderhoudstaken bij de gebruikers van de diensten van de exploitanten met betrekking tot de opvang, het gebruik, de afvoer en de zuivering van het aan de abonnees verstrekte water, bestemd voor menselijke consumptie, hemelwater, grondwater, oppervlaktewater en gerecupereerd afvalwater, inclusief de daarvoor aangewende infrastructuur, vermeld in artikel 2.4.1, §2 van hetzelfde decreet;
- de invulling van de saneringsplicht vermeld in artikel 2.3.5 van hetzelfde decreet;
- de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen, vermeld in artikel 2.5.1.1, §1 en §2 van hetzelfde decreet.

Met artikel 2.7.1, §1 wordt aan de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk met andere woorden de verantwoordelijkheid gegeven voor o.m. het beheer en de verwerking van alle gegevens die zij via hun klantencontacten verzamelen.

Het artikel 2.7.1, §2 somt de doeleinden waartoe de exploitanten bovenvermelde gegevens kunnen verwerken limitatief op. Deze doeleinden zijn:

- het beheer en het onderhoud van het openbaar waterdistributienetwerk;
- de bewaking van de kwaliteit van het geleverde water;

- het beheer en het onderhoud van het watermeterpark;
- de keuze van de meetinrichting;
- de validatie van de waterafname;
- de facturatie;
- de fraudebestrijding;
- het abonneebeheer;
- het vervullen van de openbare dienstverplichtingen
- het vervullen van de saneringsplicht.

Artikel 2.7.1, §3 bepaalt dat de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk instaan voor het verstrekken van de gegevens die zij verzamelen conform de in artikel 2.7.1, §1 opgesomde activiteiten.

Artikel 2.7.1, §3 bepaalt hierbij dat de exploitanten aan volgende personen of actoren gegevens kunnen verstrekken:

- de nodige gegevens aan de abonnees en de betrokkenen;
- de nodige gegevens aan overheden voor het uitoefenen van hun taak;
- de nodige gegevens aan instellingen en rechtspersonen voor het uitoefenen van hun opdrachten van algemeen belang;
- geanonimiseerde gegevens voor wetenschappelijk onderzoek.

Dit artikel bepaalt verder dat de exploitanten de vermelde partijen alleen toegang tot die gegevens geven die strikt noodzakelijk zijn om hun gegevensvraag in te vullen of hun respectieve taken uit te oefenen. Die gegevens zijn hierbij steeds toereikend, ter zake dienend en niet overmatig ten opzichte van de doeleinden waarvoor ze gebruikt zullen worden.

Artikel 2.7.1, §4 bepaalt dat de toestemming van de abonnee steeds nodig is om persoonsgegevens te gebruiken in kader van een commerciële activiteit door hetzij de exploitant, hetzij een derde partij.

Artikel 2.7.1, §5 bepaalt dat de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de doeleinden vermeld in paragraaf 2 van hetzelfde artikel, aangeduid worden als verwerkingsverantwoordelijke, conform de definitie van verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7) van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 7

31. Dit artikel voegt aan het nieuwe 'hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens', titel II van hetzelfde decreet, een artikel 2.7.2 toe dat stelt dat de betrokkene steeds het zeggenschap heeft over wat er met zijn persoonsgegevens gebeurt en dus voor verwerkingen die niet vastgelegd zijn in een wet of decreet een toestemming van de betrokkene vereist is.

Artikel 8

32. Dit artikel voegt aan het nieuwe 'hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens', titel II van hetzelfde decreet, een artikel 2.7.3 toe.

Dit artikel 2.7.3 legt aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en diens verwerkers de verplichting op om passende maatregelen te nemen om de verzamelde

gegevens afdoende te beveiligen, waarbij 'afdoende' bepaald wordt als 'op het risico afgestemd'.

Met het tweede lid van dit artikel 2.7.3 worden de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en diens verwerkers er mee belast er voor te zorgen dat iedere natuurlijke persoon die onder het gezag van de exploitant of diens verwerker eveneens toegang heeft tot de verzamelde gegevens, deze toegang niet gebruikt voor andere doeleinden dan voor de opdracht van de exploitant.

Artikel 9

33. Dit artikel voegt aan het nieuwe 'hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens', titel II van hetzelfde decreet, een artikel 2.7.4 toe.

Dit artikel 2.7.4 bepaalt dat de exploitant voor de activiteiten vermeld in artikel 2.7.1, §1, een beroep kan doen op derden. In deze gevallen is de derde, aan wie de exploitant taken uitbesteedt, de verwerker wanneer deze taken verwerking van persoonsgegevens betreffen. De derde dient zich strikt te houden aan de schriftelijke instructies van de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk voor wat betreft de verwerking van technische gegevens, relationele gegevens en meetgegevens. In geen geval mag deze derde deze gegevens gebruiken voor een ander doeleinde dan het doeleinde gespecificeerd in de schriftelijke instructies van de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, of om commerciële diensten aan te bieden.

Dit artikel 2.7.4 bepaalt nog dat ingeval van uitbesteding door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk van bepaalde taken vermeld in de artikel 2.7.1, §1, de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk de bepalingen van de algemene verordening gegevensbescherming na dient te leven, met inbegrip van de bepalingen met betrekking tot het beroep op verwerkers.

Artikel 10

34. Dit artikel voegt aan het nieuwe 'hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens', titel II van hetzelfde decreet, een artikel 2.7.5 toe.

Dit artikel 2.7.5 bepaalt dat overheden de gegevens waar zij overeenkomstig artikel 2.7.1, §3, 2°, toegang toe hebben verwerken en dat zij verwerkingsverantwoordelijke zijn wanneer deze gegevens persoonsgegevens zijn.

Artikel 11

35. Dit artikel voegt aan het nieuwe 'hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens', titel II van hetzelfde decreet, een artikel 2.7.6 toe.

Dit artikel 2.7.6 bepaalt dat de instellingen en rechtspersonen de gegevens waar zij overeenkomstig artikel 2.7.1, §3, 3° toegang toe hebben verwerken en dat zij verwerkingsverantwoordelijke zijn wanneer deze gegevens persoonsgegevens zijn.

Artikel 12

36. Dit artikel voegt aan het nieuwe 'hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens', titel II van hetzelfde decreet, een artikel 2.7.7 toe.

Dit artikel 2.7.7 bepaalt dat bij de activiteiten conform artikel 2.7.1, §1, eerste lid de abonnee en in voorkomend geval de betrokkene voldoende geïnformeerd en geadviseerd worden door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk. Deze informatie dient minstens de volgende elementen te bevatten:

- De verplichte informatie met betrekking tot de verwerking van hun persoonsgegevens die op grond van de algemene verordening gegevensbescherming verstrekt moet worden, met inbegrip van informatie in verband met de rechten van de betrokkene;
- ingeval van een digitale watermeter, het volledige potentieel dat de digitale watermeter heeft, over het gebruik van de gegevens van de digitale watermeter en over de mogelijkheid om hun waterverbruik te controleren.

Dit artikel 2.7.7 bepaalt eveneens dat de partijen, vermeld in artikel 2.7.1,§1, artikel 2.7.1,§3,2° en artikel 2.7.1 een continu risicobeheersingssysteem met betrekking tot de waarschijnlijkheid en ernst van de uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen opstellen. De uniforme voorwaarden voor dit risicobeheersingssysteem worden bepaald door de Vlaamse Regering.

Dit artikel 2.7.7 bepaalt ook dat de partijen hierboven vermeld de betrokkenen op de hoogte dienen te stellen van de periode waarin hun persoonsgegevens zullen worden opgeslagen of, als dat niet mogelijk is, de criteria om die termijn te bepalen.

Indien de partijen hierboven vermeld gebruik maken van onderzoekstechnieken, zoals datamining, profilering en automatische besluitvorming, dan dienen zij ook dit uitdrukkelijk te vermelden en de betrokkene te informeren over deze technieken.

Dit artikel 2.7.7 bepaalt ten slotte dat de Vlaamse Regering nadere procedures kan opleggen en modaliteiten kan bepalen om de transparantie ten aanzien van de betrokkenen te garanderen en misbruik van die gegevens zoveel mogelijk te voorkomen.

Artikel 13

37. Dit artikel voegt aan het nieuwe 'hoofdstuk VII. Beheer en verwerking van gegevens', titel II van hetzelfde decreet, een artikel 2.7.8 toe.

Dit artikel neemt een schadevergoedingsplicht op in geval er een inbreuk is door de drinkwaterexploitanten op de bepalingen die de gegevensbescherming moeten garanderen. De drinkwaterexploitanten zullen de schadelijders moeten vergoeden.

Wanneer de inbreuk door een derde veroorzaakt is, kan de drinkwaterexploitant in de plaats gesteld worden van de schadelijder ten aanzien van de veroorzaker.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR